

Vmbo 4 van csg Liudger in Drachten kijkt naar Ali Zijlstra en Steven Ivo die de voorstelling *Flam* opvoeren. Foto: Rens Hooyenga

Tryater maakt met 'Flam' seksualiteit bespreekbaar op scholen

REPORTAGE **VOORSTELLING**

Marianne Velsink

Drachten | Seksualiteit is een belangrijk onderwerp voor jongeren en toch lijkt het op veel middelbare scholen nog altijd een afwezig thema. Tryater treedt daarom in schoolklassen op met de voorstelling *Flam*.

Deze week voeren Ali Zijlstra en Steven Ivo zes keer de voorstelling op aan leerlingen van CSG Liudger in Drachten. Hun personages Fien en Hidde vertellen open over hun gevoelens, verlangens, vooronderstellingen, ervaringen en twijfels over liefde en seks.

Vandaag staat vmbo 4 op de gang te wachten tot ze lokaal 139 mogen betreden. Een beetje weifelend komen ze binnen, om bij voorkeur plaats te nemen op de achterste rij. Als iedereen zit, nemen Fien en Hidde het publiek mee in een intense en boeiende dialoog, waaruit meteen duidelijk wordt dat de twee een lange geschiedenis hebben samen. Verderop klinken luide stemmen van een feestje.

Fien biecht op dat ze net met een vriendin heeft gezoend en vraagt zich af waarom dat ineens gebeurde. Hidde is verbaasd, want na een onverwachte nacht met Fien heeft hij maandenlang niks van haar gehoord. Waarom niet? En waarom heeft hij haar, blijkt later, toch best gemist? En wat betekende die nacht voor háár?

Waar de ene leerling relaxed achterover leunt om de voorstelling te bekijken, kijkt de ander wat onzeker naar de grond. Buiten het lokaal staat Machteld Remerie, docent culturele en kunstzinnige vorming (CKV) te popelen om de voorstelling ook te zien. „Morgen mag ik meekijken bij een van de klassen. Ik houd nu buiten het lokaal de wacht, want ik wil de voorstelling niet verstoren als er laatkomers zijn.”

Drugsgebruik

Remerie probeert elk jaar een voorstelling naar de school te halen. En dan het liefst één over een voor jongeren relevant thema. „Vorig jaar hadden we hier bijvoorbeeld een stuk over drugsgebruik en de impact van drugs op je gedrag. Toen ik zag dat Tryater een voorstelling over seksualiteit had gemaakt, wilde ik die heel graag vertonen aan leerlingen uit het vierde jaar.”

Seksualiteit onderwijzen is na al die jaren nog steeds lastig, geeft Remerie toe. „Ik kan als docent wel gaan vertellen hoe het in elkaar zit, maar dit lukt wat mij betreft niet in een traditionele lesvorm. Bovendien is het voor leerlingen ook niet altijd prettig, want je komt je docent ook bij andere vakken steeds weer tegen.”

Theater vindt ze wel een geschikte vorm om tieners over seksualiteit te laten nadenken. Op school heeft het thema, vindt Remerie, nog onvoldoende aandacht. „In biologielessen misschien. Maar praten

over gevoelens kun je niet toetsen. Dat moet je ervaren. En vooral belangrijk: je moet naar elkaar luisteren en accepteren dat iemand anders andere normen en waarden heeft dan jij.”

Twijfels

In het lokaal trekken Fien en Hidde elkaar aan om elkaar daarna ook weer af te stoten. Hidde blijkt meer te voelen voor Fien, maar Fien twijfelt. Die ene nacht blijkt voor beiden een andere ervaring te zijn geweest.

Toen Hidde Fien vroeg om te blijven slapen, wilde ze dat wel. Maar tijdens hun nacht kreeg Fien ineens twijfels. Hidde is haar beste vriend, niet haar grote liefde. Hidde dacht dat hij niks tegen haar wil in gedaan had.

De klas luistert en kijkt ademloos naar het tafereel. De voorstelling behandelt zo veel thema's in een voor jongeren herkenbare setting, dat elke leerling zich aangesproken lijkt te voelen.

Nagesprek

Eva Meijering uit Leeuwarden maakte de voorstelling specifiek voor leerlingen in de bovenbouw. De voorstelling is al door meerdere scholen in Fryslân geboekt. Na de opvoering is er een nagesprek – met een gespreksleider van Tryater – waarin leerlingen in een veilige setting over hun eigen gedachten en ervaringen kunnen praten.

Praten over gevoelens kun je niet toetsen. Dat moet je ervaren

Machteld Remerie

KORT NIEUWS

ASFALTSCHADE

Snelweg A7 Sneek-Joure blijft nog dicht

De A7 tussen Sneek en Joure blijft ook donderdag dicht nadat er woensdagochtend asfalt in de Prinses Margrietkanaaltunnel bij Uitwellingerga omhoogkwam. Dat meldt Rijkswaterstaatwoordvoerder Christiaan Kooistra. Het is volgens hem nog onbekend hoe de schade ontstond en hoe die gerepareerd moet worden. „We gaan dat donderdag verder uitzoeken en hopen in de loop van de dag meer te weten.” De ANWB meldt via Twitter dat het weken kan duren voor de weg gerepareerd is. Volgens Kooistra is het echter nog te vroeg om te zeggen hoe lang de reparatie zal duren. Er is eerst meer onderzoek nodig. „Het probleem is nog te onbekend. We bekijken het per dag.” Doorgaand verkeer van en naar de Afsluitdijk wordt vanaf knooppunt Joure omgeleid over Leeuwarden via de A7, de A32 en de N31 en vanaf knooppunt Zurich vice versa.

COMPENSATIEREGELING

Effect fonds weidevogels te onduidelijk

De regeling voor de compensatie van weidevogelgrond die verloren gaat voor woning- of wegebouw moet beter. Dat meldt de provincie Fryslân in een tussentijdse evaluatie over de periode 2014-2022. Gemeenten mogen bouwen in weidevogelgebieden, als zij dat in het openbaar belang achten en mits ze een bedrag in een compensatiefonds stoppen. Het is echter nog onduidelijk hoe effectief dat tot nu toe is geweest. Er zijn 146 projecten behandeld, met als grote voorbeelden De Haak om Leeuwarden en diverse windparken. 45 projecten kregen een compensatieverplichting, 32 hebben inmiddels aan de verplichting voldaan. Dat heeft tot nu toe zo'n negen miljoen euro opgeleverd. Dit is gebruikt om op 195 hectare land agrarisch natuurbeheer uit te voeren en om zo'n 100 hectare weidevogel-natuurgebied in te richten.

NADER BEKEKEN

De boerderij van Ellen Dekker en haar gezin in Spanga (*Friesch Dagblad*, 14 december, pagina 2) is gebouwd in 1864, en niet in 1964 zoals in het artikel stond.